

SFOG-råd avseende gravida under rådande covid-19-pandemi

Kunskapsläget kring gravida och covid-19 infektion är idag alltmer studerat, och följs av Folkhälsomyndigheten (FHM), Svensk Förening för Obstetrik och Gynekologi (SFOG) samt genom Graviditetsregistret och Kunskapscentrum för infektioner under graviditet (Infpreg). Dokumentet kommer att uppdateras vartefter kunskaperna ökar.

Risken att insjukna i covid-19 i sjukdomen är **inte** högre för gravida än för andra. De allra flesta som smittas med covid-19 blir **inte** allvarligt sjuka. Det är mycket ovanligt att infektion överförs till barnet, men det finns enstaka fall beskrivna. Barn till sjuka mödrar provtas och följs noggrant. Bröstmjolk utgör inte någon smittkälla, varför det inte finns något hinder för amning.

Infektion eller misstanke om covid-19 infektion vid förlossningen eller under BB-tiden kan påverka upplevelsen av vården och möjligheten för partner att närvara. Det kan även medföra separation av mor och barn i de sällsynta fall där barnet behöver neonatalvård. Separation av fullgångna friska barn från covid-19 sjuka mödrar rekommenderas inte.

Risikfaktorer för svår infektion bland gravida förefaller vara samma som för övriga populationen, t ex uttalad övervikt, hjärt-kärlsjukdom och diabetes som funnits före graviditeten. För gravida utgör också ålder över 35 år en riskfaktor, d v s kvinnor födda 1987 eller tidigare. De flesta av de gravida som insjuknat i svår covid-19 infektion har haft flera riskfaktorer och varit ovaccinerade.

Covid-19 kan i vissa fall leda till att förlossningen tidigareläggs och barnet föds prematurt. Det finns en något ökad risk för gravida som drabbas av allvarlig infektion att vårdas på IVA, samt en förhöjd risk att drabbas av blodpropp. Förebyggande behandling mot blodpropp kan därför behöva ges i form av injektion med lågmolekylärt heparin under flera veckor, även efter symtomfrihet. Mer information finns på SFOG:s hemsida www.sfog.se

En frisk person kan inte sjukskrivas enbart för att undvika smitta. Smittskyddspenning kan sökas av gravida som har särskild risk för allvarlig sjukdom enligt FHM. FHM rekommenderar att gravida, särskilt ovaccinerade, ska vara extra försiktiga framför allt i sen graviditet. Det gäller särskilt de som har kraftig övervikt, hjärt-kärlsjukdom, diabetes eller annan svår sjukdom. Arbetsmiljöverket har slagit fast att gravida inte ska vårda covid-19sjuka patienter, särskilt inte efter graviditetsvecka 20. Försiktighetsprincipen ska råda för gravida på alla arbetsplatser och skyddsåtgärder bör vidtas efter individuell prövning. För gravida som i arbetet inte kan undgå att arbeta med covid-19 sjuka patienter och inte kan omplaceras finns möjlighet till graviditetspenning (se nedan).

Vaccinerade gravida anses inte ha större risk för smitta eller svår sjukdom än icke-gravida som är vaccinerade, men i avvaktan på mer kunskap rekommenderas försiktighetsprinciper även efter vaccination mot covid-19.

Vaccination av gravida eller ammande

- Vaccination rekommenderas till alla gravida och kan tas under hela graviditeten men rekommenderas i första hand från graviditetsvecka 12. Vaccin i tidig graviditet undviks av praxis. Risken för svår sjukdom anses som störst senare i graviditeten.
- Vaccination rekommenderas särskilt för gravida med riskfaktorer som funnits redan före graviditet såsom hjärt-kärlsjukdom, diabetes eller annan allvarlig sjukdom, samt de med ålder över 35 år (födda 1987 eller tidigare) eller BMI över 30 vid inskrivning på barnmorskemottagning. Man har inte sett några allvarliga biverkningar vid vaccination av gravida med de tillgängliga mRNA-vaccinerna. Det finns således ingen anledning till oro om vaccination skett innan dess att kvinnan blivit medveten om graviditeten.
- Amning utgör inget hinder för vaccination.

Se även FHM:s hemsida:

[Om covid-19 för gravida — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-covid-19-for-gravida)

[Skydda dig och andra — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/skydda-dig-och-andra)

Vad kan göras för att minska risken för covid-19-smitta under graviditet?

- Följ Folkhälsomyndighetens allmänna råd för att motverka smittspridning.
- Alla gravida rekommenderas vaccination med 2 doser samt påfyllnadsdos.
- Arbeta hemifrån i sen graviditet om möjlighet finns, för att undvika smitta och sjukdom i allmänhet.
- Föräldrapenning kan tas ut från graviditetsvecka 32 och rekommenderas särskilt för ovaccinerade. Inget särskilt intyg behövs förutom moderskapsintyget som varje gravid får av sin barnmorska.
- Gravida med arbete som innebär hög risk för smitta bör diskutera med sin arbetsgivare om annan placering eller graviditetsspenning, oavsett vaccinationsgrad.
- Ovaccinerade gravida med sjukdom eller tillstånd som kan innebära ökad risk för svår sjukdom bör, gärna redan i tidig graviditet, diskutera med ordinarie vårdgivare om vilka åtgärder som kan minska riskerna.
- Gravida som gått in i graviditeten med uttalad övervikt, hjärt-kärlsjukdom, annan svår sjukdom eller diabetes bör diskutera med sin arbetsgivare. I vissa fall kan omplacering eller avstängning bli aktuell. Då kan Försäkringskassan ta ställning till så kallad graviditetsspenning.

Perinatal ARG